

Vijf verschillende manieren om naar uw organisatie te kijken

ONDERDEEL VAN
www.pep-eboek.nl,
 De praktische gids voor organisaties die met vrijwilligers werken

UITGEGEVEN DOOR
PEP Den Haag
www.pepdenhaag.nl
 070-3024444

Voor subsidieaanvragen is het van groot belang om helder te hebben wat de doelen van uw organisatie zijn en hoe u de organisatie typeert. Op basis daarvan kunt u namelijk inzichtelijk maken wat er van uw organisatie verwacht kan worden. Ook geeft de typering van uw organisatie u zelf meer inzicht op de kansen en de valkuilen die u kunt tegenkomen. De typering van uw organisatie kunt u doen vanuit verschillende invalshoeken.

Hieronder vijf manieren om uw organisatie te definiëren.

1. Social Profit of Public Profit
2. Tot welke sector behoort uw organisatie?
3. De rol van professional en vrijwilliger
4. Wie is er in uw organisatie verantwoordelijk?
5. Welke vrijwilligers trekt u aan?

Onderverdeling op basis van social profit en public profit vrijwilligerswerk:

-> Werken de vrijwilligers binnen uw organisatie aan sociale of publieke doelen?

Diverse sectoren	Social profit		Public profit	
	Strak en sterk gestructureerd	Weinig gestructureerd	Advies-beheer structuren	Overheids-programma's
Zorg en hulp <i>Gezondheid, sociale doelgroepen</i>	Vrijwilligerswerk in ziekenhuizen, zorginstellingen, thuishulp, crisisopvang, enz.	Solidariteits acties allerlei	Raden voor welzijn enz. Bestuur van voorzieningen in co-management	Dienstencentra, hulp in ziekenhuizen, zorginstellingen, enz.
Sociaal-cultureel <i>Jeugd, sport, erfgoed, noord-zuid, vorming, amateurkunst, buurt, school</i>	Verenigingen, instellingen	Buurt-, wijk-, straat- en feestcomités, actiegroepen, enz.	Raden voor cultuur, jeugd, sport, noord-zuid, erfgoed, buurt, enz.	Speelpleinwerk, museum- en natuurgidsen, enz.
Politiek	Politieke partijen	Actie- en belangengroepen	Mandatarissen	Commissarissen

BRON: Redig (2005)

Onderverdeling op basis van sector

-> Tot welke sector behoort uw organisatie?

Ook kunt u de vrijwilligersorganisaties onderverdelen op basis van sector. Dit is met name handig om te bekijken hoe de subsidierelaties gestructureerd zijn en of een stichting dan wel een vereniging de meest gangbare rechtsvorm is.

Sector	voorbeelden van organisaties
sport en recreatie	voetbalverenigingen, volleybalverenigingen, dartclubs, computerclubs, Scouting Nederland, handboogschietvereniging.
zorg of hulpverlening	Nederlandse Rode Kruis, de Zonnebloem, Unie Van Vrijwilligers, NOVIB, UNICEF.
informatie en advies	Stichting Telefonische Hulpdiensten, Vluchtelingenwerk, Slachtofferhulp, informatie- en adviescentra voor ouderen.
politiek en ideëel	vrijwilligerswerk voor politieke partijen, Amnesty International, Pax Christi.
levensbeschouwing	vrijwilligerswerk vanuit de kerken zoals jeugdpastoraat, ziekenpastoraat, ondersteuning bij rouwverwerking.
Cultuur	toneelverenigingen, historische genootschappen, dansgezelschappen.
sociaal-cultureel werk	buurthuizen, buurtverenigingen.
onderwijs en vorming	scholen met overblijfouders, leeshulpen, ouderraden, Nederlands taalonderwijs aan anderstalige volwassenen (NT2).
belangenbehartiging	ouderenbonden, patiëntenverenigingen, gehandicaptenorganisaties, cliëntenraden.
natuur en milieu	IVN, Milieudefensie, Dierenbescherming, NIVON, Greenpeace.
overige sectoren	vrijwillige brandweer, vrijwillige reddingsbrigades.

BRON: Devilee (2005)

Onderverdeling organisaties op basis van de verhouding professional-vrijwilliger

-> Voeren de vrijwilligers taken uit, nemen ze deel aan besluitvorming en hoe zit de verhouding met het aantal professionals?

Ook kunt u een vrijwilligersorganisaties onderverdelen volgens de verhouding vrijwilligers-professionals. Deze verhouding is van belang voor de vennootschapsbelasting. Wilt u hiervan van vrijgesteld worden, dan moet minstens 70% van het werk door vrijwilligers gebeuren.

	Doelen gesteld door	Uitgevoerd door
Vrijwilligers-georganiseerde organisatie	Vrijwilligers	Vrijwilligers / Professionelen
Vrijwilligers-bestuurde organisatie	Vrijwilligers	Professionelen
Vrijwilligers ondersteunende organisatie	Professionelen	Vrijwilligers / Professionelen
Volledige beroepsorganisatie	Professionelen	Professionelen

BRON: Van Daal, Winsemius en Plemper (2005)

Onderverdeling op basis van verantwoordelijkheid

-> Ligt de verantwoordelijkheid bij de vrijwilligers, de professionals of bij allebei?

U kunt ook kijken naar de verdeling van de verantwoordelijkheden binnen de organisatie. Dat zegt iets over de knelpunten en valkuilen waarmee uw organisatie te maken kan hebben. In het algemeen kan gesteld worden dat de professionele verantwoordelijkheid hoofdzakelijk voorkomt in de zorg, de gedeelde verantwoordelijkheid in zowel zorg als welzijnssector en de vrijwillige verantwoordelijkheid hoofdzakelijk in de welzijnssector. Het handige aan dit model is dat het voor- en nadelen in kaart brengt van de verdeling van verantwoordelijkheid. Het hele onderzoeksrapport dat voorafging aan de constructie van dit model kunt u [hier downloaden](#).

Of lees de [samenvatting](#).

	Professionele verantwoordelijkheid	Gedeelde verantwoordelijkheid	Vrijwillige verantwoordelijkheid
Taakverdeling	Kerntaken door professionals, aanvullende taken door vrijwilligers	Kerntaken door zowel professionals als vrijwilligers	Kerntaken door vrijwilligers, ondersteunende taken door professionals
Beslissingsbevoegdheid	Professionals nemen beslissingen	Vrijwilligers mogen meebeslissen	Vrijwilligers nemen beslissingen
Aanwezigheid professional	Professional is altijd in de buurt	Professional is meestal in de buurt	Professional staat op afstand

BRON: Tonkens (2014)

Onderverdeling op basis van motivaties

-> Waarom kiest een vrijwilliger voor mijn organisatie?

De *mutual support* organisatie kenmerkt zich door leden die zich omwille van een onderlinge verbinding aansluiten. Hierbij kan het gaan om een organisatie die de belangen van kankerpatiënten verdedigt, maar ook een hobbyclub. Bij de *service delivery* organisaties gaat het om het effectief verlenen van een dienst aan een belanghebbende. Dit kan een patiënt of cliënt, maar ook een maatje zijn. Bij de *campaigning* organisaties gaat het over de overtuiging. Men is overtuigd van een bepaald doel en wil een bijdrage leveren voor de verspreiding van het achterliggende idee.

	Motivatie	Kenmerken
Mutual support	Onderlinge verbinding	Steun Gezelligheid Solidariteit
Service delivery	Bedienen klant of cliënt	Professionaliteit Capaciteiten
Campaigning	Idee	Discussie Normativiteit

BRON: Meijs (2011)